

Briselē, 30.11.2016.
COM(2016) 765 final

2016/0381 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA
ar ko groza Direktīvu 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti

(Dokuments attiecas uz EEZ)

{SWD(2016) 408 final}
{SWD(2016) 409 final}
{SWD(2016) 414 final}
{SWD(2016) 415 final}

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Princips “energoefektivitāte pirmajā vietā” ir būtisks Enerģētikas savienības elements, un ar priekšlikumu tas tiks realizēts praksē.

Viena no iespējām, kā uzlabot energoefektivitāti, ir izmantot milzīgo efektivitātes pieauguma potenciālu ēku sektorā, kas ir lielākais atsevišķais energopatērētājs Eiropā, kas patērē 40 % no gala enerģijas. Aptuveni 75 % ēku nav energoefektīvas un katru gadu renovēti tiek tikai 0,4–1,2 % ēku (atkarībā no dalībvalsts).

Galvenais šā priekšlikuma mērķis ir paātrināt esošo ēku izmaksefektīvu renovāciju, no kā varēs iegūt visa ES tautsaimniecība. Eiropas būvniecības nozare spēj reaģēt uz ekonomiskiem un sociāliem izaicinājumiem, piemēram, darbvietu un izaugsmes veicināšana, urbanizācija, digitalizācija, demogrāfiskās izmaiņas, un vienlaikus arī uz izaicinājumiem enerģētikas un klimata jomā.

Būvniecības nozare saražo aptuveni 9 % no Eiropas IKP un nepastarpināti nodrošina 18 miljonus darbvietu. Būvdarbi, kas ietver renovācijas darbus un modernizāciju nolūkā uzlabot energoefektivitāti, rada teju divkārtu pievienoto vērtību salīdzinājumā ar jaunu ēku būvniecību, un MVU ieguldījums pievienotās vērtības radīšanā ES ēku sektorā ir vairāk nekā 70 %¹.

Atbilstoši iepriekš minētajiem mērķiem ar šo priekšlikumu tiks atjaunināta Ēku energoefektivitātes direktīva (ĒEED)², proti:

- tiks integrētas ilgtermiņa ēku renovācijas stratēģijas (Energoefektivitātes direktīvas 4. pants), tiks atbalstīta finansējuma mobilizācija un tiks formulēta skaidra vīzija, kā līdz 2050. gadam panākt ēku fonda dekarbonizāciju;
- tiks stimulēta IKT un viedo tehnoloģiju izmantošana ēku efektīvas ekspluatācijas nodrošināšanai; un
- tiks racionalizēti noteikumi, kuri nav devuši gaidītos rezultātus.

Konkrētāk, ar direktīvu kā alternatīva fiziskajām inspekcijām tiks ieviestas ēku automatizācijas un vadības sistēmas, tiks stimulēta e-mobilitātei vajadzīgās infrastruktūras vēršana plašumā (īpaši pievēršoties lielām komercēkām un neattiecinot šo prasību uz publiskām ēkām un MVU) un ieviests vieduma indikators, ar ko tiks novērtēta ēkas tehnoloģiskā gatavība mijiedarboties ar iemītniekiem un elektrotīklu, kā arī nodrošināt pašas ēkas efektīvu ekspluatāciju. ĒEED atjaunināšana arī nostiprinās saikni starp ēku renovācijai piešķirto publisko finansējumu un energoefektivitātes sertifikātiem, kā arī stimulēs enerģētiskās nabadzības jautājuma risināšanu ar ēku renovācijas palīdzību.

Ēkas ar sekmīgākiem ekspluatācijas rādītājiem nodrošina augstāku komforta un labsajūtas līmeni iemītniekiem un uzlabo veselību, jo samazinās mirstība un saslimstība, ko izsauc slikts iekštelpu klimats. Pienācīgi apkurināti un ventilēti mājokļi mazina mitruma negatīvo ietekmi

¹ Energy Renovation: The Trump Card for the New Start for Europe, 2015, JRC.

² OV L 153, 18.6.2010, 13. lpp.

uz veselību, jo īpaši tādās mazaizsargātu iedzīvotāju grupās kā bērni un gados vecāki cilvēki, kā arī cilvēki ar jau esošām veselības problēmām.

Ēku energoefektivitāte arī būtiski ietekmē mājokļu pieejamību cenas ziņā un enerģētisko nabadzību. Energoietaupījumi un energoefektīvāks dzīvojamais fonds daudzām mājsaimniecībām ļautu izbēgt no enerģētiskās nabadzības. Šis priekšlikums varētu ES no enerģētiskās nabadzības izglābt 515 000 līdz 3,2 miljonus mājsaimniecību (no kopumā 23,3 miljoniem mājsaimniecību, kas dzīvo enerģētiskās nabadzības apstākļos; Eurostat dati).

Lai nodrošinātu maksimālu šā priekšlikuma ietekmi, iniciatīva “Energoviedu ēku vieda finansēšana” palīdzēs pavērt ceļu privātā sektora investīcijām un mobilizēt tās lielākā mērogā. Balstoties uz Investīciju plānu Eiropai, tostarp Eiropas Stratēģisko investīciju fondu un Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, šī iniciatīva palīdzēs efektīvi izlietot publisko finansējumu un palīdzēs projektu virzītājiem un investoriem labas idejas novest līdz brieduma pakāpei, piedāvājot lielāku palīdzību projektu attīstīšanā un projektu agregēšanas mehānismus. Galu galā iniciatīva “Energoviedu ēku vieda finansēšana” sekmēs vispārēju uzticēšanos un piesaistīs energoefektivitātes tirgum daudz vairāk investoru.

Šajā priekšlikumā ir ņemti vērā rezultāti, kas gūti pārskatīšanas procesā, kas ietvēra plašu sabiedrisko apspriešanu, pētījumus un tikšanos ar ieinteresētajām personām, un to papildina izvērtējums un ietekmes novērtējums.

Šajā priekšlikumā ir iekļauti tikai tie Direktīvas atjaunināmie panti, kas attiecas uz laikposmu līdz 2030. gadam.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Novērtējumā, ko veica pirms šā pārskata, bija secināts, ka ĒEED saskan ar citiem ES tiesību aktiem. Šis priekšlikums ir saskanīgs arī ar citiem paketes “Tīra enerģija visiem Eiropas iedzīvotājiem” elementiem, piemēram, jauno pārvaldības regulu un atjauninātajiem tiesību aktiem atjaunojamo energoresursu jomā. ĒEED dos tiešu ieguldījumu ierosinātā Energoefektivitātes direktīvas (ĒED) mērķrādītāja sasniegšanā — līdz 2030. gadam panākt 30 % energoefektivitātes palielinājumu. Tā papildina pasākumus, kas jāveic dalībvalstīm saskaņā ar EED, kā arī ar ES tiesību aktiem par izstrādājumu energoefektivitāti. Ekodizaina un energomarķējuma tiesību akti nosaka prasības *ar ekām saistītu izstrādājumu*, kā, piemēram, apkures katlu, energoefektivitātei, bet dalībvalstis nosaka obligātās energoefektivitātes prasības uzstādītiem, modernizētiem vai nomainītiem ēku *būvelementiem* saskaņā ar nacionālajiem būvnormatīviem. Būvelementi parasti sastāv no vairākiem izstrādājumiem, piemēram, siltumapgādes sistēma sastāv no apkures katla, cauruļvadiem un kontrolaparātiem. Konsekvenci nodrošina, katrā atsevišķā gadījumā izstrādājot īpašus ekodizaina un/vai energoefektivitātes marķēšanas ieviešanas pasākumus, paturot prātā ĒEED prasības. Piemēram, tika nolemts nenoteikt ekodizaina prasības siltumizolācijai, to jau pienācīgi aptver pasākumi, ar kuriem dalībvalstis īsteno ĒEED.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

ĒEED pamatojas uz Līguma par Eiropas Savienības darbību 194. panta 2. punktu, kas ir juridiskais pamats Savienības politikai, kuras mērķis ir veicināt energoefektivitāti un enerģijas ietaupījumus. Tā kā šis Līgums satur īpašu uz enerģiju attiecinātu juridisko pamatu, tiek uzskatīts, ka tas ir piemērots šim priekšlikumam.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Ir vairāki iemesli, kādēļ kopēja ES pieeja ir lietderīga.

Pirmkārt, ēku energoefektivitātes jautājumu risinot ES līmenī, pievienotā vērtība galvenokārt ir tāda, ka tiek radīts iekšējais tirgus, sekmēta ES konkurētspēja un izmantota sinerģija ar klimata politiku, kā arī tiek modernizēts būvniecības nozares nacionālais regulējums visā ES.

Otrkārt, finanšu nozarei ir vajadzīgi savstarpēji salīdzināmāki energoefektivitātes mērījumi visā ES. Finanšu iestādes ir nepārprotami norādījušas, ka ir jāiegulda darbs, lai gan nacionālā un vietējā, gan ES līmenī palielinātu publisko un privāto ieguldījumu efektivitāti un sekmētu pievilcīgu finanšu instrumentu izstrādi tirgū.

Treškārt, lai gan valstīm ir atšķirīgas būvnormatīvu prasības un ēku klasifikācija, kā arī atšķirīgi vietējie un klimatiskie apstākļi, tomēr ir arī starptautiski lietotāji. Pakalpojumu sniedzēju ķēžu īpašnieki (piemēram, lielveikalu un viesnīcu īpašnieki) ir pauduši vēlmi pēc vienotām un salīdzināmām ēku energoefektivitātes sertifikācijas metodēm.

Visbeidzot, ES rīcība sekmē būvniecības nozares nacionālā regulējuma modernizāciju, plašāku tirgu atvēršanu inovatīviem ražojumiem un izmaksu samazinājumu. Pirms 2002. gada ĒEED pieņemšanas daudzu dalībvalstu tiesiskajā regulējumā vai būvnormatīvos nebija energoefektivitātes prasību vai tās veicināšanas instrumentu. Pēc 2002. gada un 2010. gada direktīvu īstenošanas visu dalībvalstu būvnormatīvos ir ieviestas energoefektivitātes prasības gan esošām, gan jaunām ēkām. Pateicoties 2010. gadā pieņemtajai ĒEED, nacionālie būvnormatīvi ir ievērojami modernizēti, jo ir ieviesta izmaksoptimalitātes koncepcija, kam sekoja gandrīz nulles enerģijas prasību pieņemšana.

Ierosinātajos grozījumos ir ņemts vērā subsidiaritātes princips, un dalībvalstis saglabās tādu pašu elastību, kāda tām ir šodien, kura atļauj pielāgošanos valsts apstākļiem un vietējai specifikai (piemēram, ēkas tips, klimats, salīdzināmu atjaunojamo energoresursu tehnoloģiju izmaksas un pieejamība, optimāla kombinācija ar pieprasījuma puses pasākumiem, apbūves blīvums utt.).

- **Proporcionalitāte**

Saskaņā ar proporcionalitātes principu ierosinātie grozījumi paredz vienīgi to, kas ir nepieciešams izvirzīto mērķu sasniegšanai.

Kā paskaidrots iepriekš, ES energoefektivitātes politika ir paplašināta piesardzīgi, aprobežojoties ar iejaukšanos tajās jomās, kur tā ir vajadzīga, lai sasniegtu energoefektivitātes mērķus. Šis jautājums ir aplūkots ietekmes novērtējuma 3. iedaļā. Šā grozījuma darbības joma aprobežojas ar tiem aspektiem, kuriem nepieciešama ES līmeņa rīcība.

- **Instrumenta izvēle**

Direktīva ir piemērots instruments, lai nodrošinātu, ka dalībvalstis pilda tās noteikumus, tajā pašā laikā atstājot tām rīcības brīvību, lai pielāgotos atšķirīgajām nacionālajām un reģionālajām īpatnībām. Regula nepieļautu šādu elastību. Vairākas dalībvalstis un ieinteresētās personas, apspriežot direktīvu, skaidri norādīja, ka šāda izpildes panākšanas un elastības kombinācija ir vislabākā kombinācija un pareizais politikas instruments šajā jomā.

Turklāt, tā kā ar šo priekšlikumu tiek grozīta pašreizējā direktīva, grozījumu direktīva ir vienīgais piemērotais instruments.

3. **EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANĀS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI**

- **Spēkā esošo tiesību aktu *ex post* izvērtējumi**

Novērtējums liecina, ka Direktīva ir efektīva un sasniedz savus vispārējos un konkrētos mērķus. Tās īstenošana līdz šim uzrāda labu sniegumu arī attiecībā uz četriem pārējiem analizētajiem kritērijiem: efektivitāti, būtiskumu, saskaņotību un ES pievienoto vērtību.

Novērtējumā minēti šādi galvenie konstatējumi un atziņas par direktīvas īstenošanu un tās darbības jomu, lai uzlabotu konkrētu noteikumu funkcionēšanu un izmantotu tehnoloģisko progresu ēku dekarbonizācijas paātrināšanai.

Galvenie konstatējumi

Ir pierādīts, ka 2014. gadā papildu ietaupīts 48,9 Mtoe gala enerģijas, salīdzinot ar 2007. gada ĒEED bāzes datiem. Šie ietaupījumi ir radušies galvenokārt ĒEED darbības jomā — telpu apsilde, aukstumapgāde un mājāsaimniecību karstā ūdens apgāde —, un ievērojamu daļu var attiecināt uz faktoriem, kurus ietekmējuši politikas pasākumi.

Skaitlis 48,9 miljoni tonnu 2014. gadā tāpēc, šķiet, atbilst 2008. gada ietekmes novērtējumam, kurā atbalstīta ĒEED, lēšot, ka ĒEED līdz 2020. gadam dos no 60 līdz 80 miljonu tonnu enerģijas galaietaupījumu.

Novērtējums rāda, ka direktīvas vispārējā uzbūve, kurā apvienotas minimālās prasības ar sertifikāciju, ir lietderīga, īpaši jaunās ēkās. Savu efektivitāti ir pierādījusi izmaksoptimalitātes metodika, kas vērsta uz to, lai valstu energoefektivitātes prasībās tiktu ņemta vērā izmaksefektivitāte.

Līdz ar izvirzīto uzdevumu — panākt, lai līdz ar 2020. gadu visās jaunajās ēkās enerģijas patēriņš būtu tuvu nullei —, nozares redzējums būs aktuāls arī nākotnē, un ieinteresētās personas ir sākušas aktīvi darboties. Tomēr attiecībā uz esošām ēkām līdzīga vēriena mērķi nav izvirzīti.

Tāpēc ēku nozarē pastāv ievērojams potenciāls panākt izmaksu ziņā efektīvu enerģijas ietaupījumu. Ēku renovācijas tempa, kvalitātes un efektivitātes palielināšana ir nākamo desmitgadu lielākais uzdevums. Ilgtermiņa renovācijas stratēģijām, ko izstrādājušas dalībvalstis saskaņā ar EED 4. pantu, būtu jānodrošina straujāks renovācijas temps, mobilizējot finansējumu un ieguldījumus ēku renovācijai. Šīm stratēģijām jāietver skaidrs, uz nākotni vērsts redzējums, orientējoties uz 2030. un 2050. gada plāniem un dodot pietiekamus tirgus signālus mājāsaimniecībām, ēku īpašniekiem un pārvaldniekiem, uzņēmumiem un ieguldītājiem.

Ēku energoefektivitātes sertifikēšana dod pieprasījumvirzītus tirgus signālus attiecībā uz energoefektīvām ēkām, un tā sekmīgi pilda savu uzdevumu — rosināt patērētājus pirkt vai nomāt energoefektīvākas ēkas. Tomēr novērtējums rāda, ka nacionālās sertifikācijas sistēmas un neatkarīgās kontroles sistēmas vairākās dalībvalstīs atrodas vēl aizvien agrīnā stadijā un ka to lietderību varētu vēl uzlabot.

Ēku nozares vērtību ķēdes daudzveidības un sadrumstalotības dēļ ir grūti iegūt ticamus datus par ēku parametriem, enerģijas izmantošanu un renovācijas finansiālo ietekmi uz izmaksu ekonomiju un aktīvu vērtību. Šis vispārējais datu trūkums negatīvi ietekmē gan to, kā tirgū tiek uztverts ES ēku fonda izmaksefektīvas energoekonomijas potenciāls, gan Direktīvas izpildi, uzraudzību un novērtējumu. Esošie energoefektivitātes sertifikātu (EES) reģistri vai datubāzes var būt nozīmīgs instruments, kā uzlabot atbilstību, gūt skaidrāku priekšstatu par

ēku fondu, labāk informēt politikas veidotājus un palīdzēt tirgus dalībniekiem pieņemt lēmumus

Iespējamie uzlabojumi

Novērtējumā atklāts samērā neliels skaits tiesiskā regulējuma nepilnību. Tomēr vēl pastāv iespējas vienkāršot un uzlabot novecojušas prasības un palielināt atbilstību, precīzāk saskaņojot pašreizējos noteikumus un labāk nodrošinot tos ar pienācīgu finansējumu. Turklāt ir vajadzība modernizēt direktīvu, ņemot vērā tehnoloģiju attīstību, un palielināt ēku renovācijas tempu, kā arī ilgtermiņā atbalstīt ēku dekarbonizāciju.

Novērtējumā apzināti arī nacionālās transponēšanas un direktīvas īstenošanas aspekti, kurus varētu vēl pilnveidot, proti, labāk izpildīt, pārraudzīt un novērtēt. Tika konstatētas arī iespējas vienkāršot un modernizēt novecojušus noteikumus un pilnveidot spēkā esošos noteikumus, ņemot vērā tehnoloģiju attīstību, proti:

- prasība novērtēt alternatīvo augstas efektivitātes sistēmu tehnisko, vides un ekonomisko pamatotību saskaņā ar ĒEED 6. panta 1. punktu faktiski ir lieka, jo tas, ka visām jaunajām ēkām jābūt gandrīz nulles enerģijas ēkām, pats par sevi nozīmē, ka ir nepieciešams novērtēt vietēji pieejamās alternatīvās augstas efektivitātes sistēmas. Minētā 6. panta 1. punkta prasība kļuvusi par nevajadzīgu slogu, un tāpēc ir svītrota;
- apkures un gaisa kondicionēšanas sistēmu regulāra inspicēšana saskaņā ar ĒEED 14. un 15. pantu nodrošina ēku efektīvu ekspluatāciju laika gaitā. Iespēja izvēlēties alternatīvus pasākumus ir svītrota, jo izrādījies, ka šie pasākumi nav efektīvi. To vietā ieviesta iespēja izmantot elektroniskās monitoringa un kontroles sistēmas, kuras izrādījušās par izmaksefektīvu alternatīvu inspekcijām.

Principā tehnoloģiskā virzība uz “viedākām” ēkas sistēmām paver iespēju efektīvāk īstenot ĒEED, kā arī rada labvēlīgākus apstākļus: lai informētu patērētājus un ieguldītājus par enerģijas patēriņu ekspluatācijas gaitā; lai pielāgotos lietotāju vajadzībām; lai efektīvi un ērti ēkas ekspluatētu; lai dotu iespēju pieslēgties elektrisko transportlīdzekļu lādētājiem; lai vadītu enerģijas uzkrāšanu un sekmētu pieprasījumu reakciju modernizētā elektroenerģijas tīrī.

• Apspriešanās ar ieinteresētajām personām

Novērtēšanu sāka 2015. gada jūnijā. Tās gaitā tika aplūkots iepriekšējais un pašreizējais sniegums, pamatojoties uz ĒEED iznākumu, rezultātu un ietekmes novērtējumu, pievēršoties tās efektivitātei, lietderībai, piemērotībai, saskaņotībai un rīcības ES mērogā pievienotajai vērtībai. Galvenie informācijas avoti bija literatūras apskats, informācija par pašreizējās politikas īstenošanu, iepriekšējo uzraudzības un novērtēšanas pasākumu analīze, ieinteresēto personu aptaujas dati un īpaši pētījumi un projekti.

Ar ieinteresētajām personām apspriedās:

- atklātā sabiedriskā apspriešanās internetā, kas norisinājās no 2015. gada 30. jūnija līdz 31. oktobrim;
- konkrētāka dalībvalstu apspriešanās saskaņā ar direktīvas 19. panta noteikumiem bija īpaši organizēta ĒEED Saskaņotas rīcības sanāksmē 2015. gada 26. un 27. novembrī un Ēku energoefektivitātes komitejas sanāksmē 2016. gada 1. februārī;
- tematiskos tehniskos semināros par konkrētiem tematiem, kas notika no 2015. gada jūnija līdz 2016. gada janvārim;
- ieinteresēto personu pasākumā 2016. gada 14. martā.

Apspriešanās internetā noslēdzās 2015. gada 31. oktobrī, un 308 apkopotu atbilžu rezultāti ir pieejami tiešsaistē.³ Vairāk nekā puse (58 %) respondentu bija organizācijas, kas galvenokārt pārstāvēja būvniecības nozari, kurām sekoja uzņēmumi (20 %), kas darbojas dalībvalstīs. Atsevišķas personas, valsts iestādes un citi pārstāv 7–8 % no respondentiem.

Visumā vairākums respondentu uzskata, ka ĒEED ir labs pamats ēku energoefektivitātes uzlabošanai un ka tā ir padziļinājusi izpratni par enerģijas patēriņu ēkās, piešķirot tai lielāku nozīmi enerģētikas politikā. Tika atzīts tās ieguldījums 2030. un 2050. gada mērķu sasniegšanā enerģētikas un klimata pārmaiņu jomā. Vairākums respondentu uzskata, ka ĒEED ir bijusi veiksmīga, bet viena trešā daļa respondentu domā, ka tā nav bijusi veiksmīga. Vairāki respondenti teica, ka vēl ir pārāk agri spriest, cik veiksmīga ir bijusi ĒEED, jo ir grūti atsevišķi noteikt tās ietekmi. Citi uzskata, ka ĒEED nav tik efektīva, cik tā varētu būt, ņemot vērā milzīgo enerģijas patēriņa uzlabošanas potenciālu, kāds pastāv būvniecības nozarē.

Negatīvajās atbildēs kā ierobežotās efektivitātes iemesli bija minēti: novēlotā un nekonsekventā direktīvas īstenošana dalībvalstīs, slikta energoefektivitātes sertifikātu kvalitāte, lēna pasākumu uzsākšana un zems renovāciju temps, kā arī gandrīz nulles enerģijas ēku definīcijas trūkums un vajadzība pēc labāka finanšu instrumentu izmantojuma. Vairāki respondenti uzsver arī nepietiekamu prasību ievērošanu un izpildes panākšanu, bet citi atzīst, ka ekonomikas krīze būvniecības nozarē ir palēninājusi uzlabojumu ieviešanu. Vairāki respondenti apgalvoja, ka ĒEED ir bijusi veiksmīga energoefektivitātes uzlabošanā jaunās ēkās, bet ka tā pietiekami nestimulē ēku energoefektīvāku renovāciju.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Informāciju par ĒEED īstenošanu sniedz arī ĒEED Saskaņotās rīcības pasākumu apraksti⁴, regulārais dialogs ar dalībvalstīm un Ēku energoefektivitātes komitejas darbība.

Tika analizēti⁵ to projektu rezultāti, kas tiek finansēti no pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” prioritātes „Droša, tīra un efektīva enerģija” sadaļas „Energoefektivitāte” vai tās priekšteces programmas „Saprātīga enerģija Eiropai”, un vajadzības gadījumā uz tiem dotas atsauces.

Papildus Eiropas Komisijas rīkotajām apspriešanām novērtējumā izmantoja arī citus informācijas avotus, piem., pētnieciskus rakstus, kas minēti literatūras apskatos.

- **Ietekmes novērtējums**

Ietekmes novērtējumu Eiropas Komisijas Regulējuma kontroles padomei iesniedza divas reizes. Novērtējuma projekts, kas datēts ar 2016. gada 1. jūliju, saņēma pozitīvu atzinumu 2016. gada 26. jūlijā. Ietekmes novērtējuma kopsavilkums un abi Regulējuma kontroles padomes atzinumi ir pieejami Komisijas tīmekļa vietnē⁶.

Ietekmes novērtējumā tika apsvērti šādi risinājumi:

Neko nemainīt

Risinājums ĒEED nemainīt nozīmē, ka bez pašreizējiem pasākumiem netiek veikti nekādi papildu pasākumi. Tas nozīmē, ka pašreizējo ĒEED un ar to saistītus reglamentējošus un nereglamentējošus instrumentus turpina īstenot tāpat kā pašlaik. Šo pieeju varētu papildināt ar

³ Public Consultation on the Evaluation of the EPBD – Final summary report, 2015., Eiropas Komisija (sagatavojis Ecofys) <https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/MJ-02-15-954-EN-N.pdf>

⁴ Ēku energoefektivitātes direktīvas, 2016, ĒEED Saskaņota rīcība

⁵ Energoefektivitātes labā prakse, SWD(2016) 404.

⁶ http://ec.europa.eu/smart-regulation/impact/ia_carried_out/cia_2016_en.htm#ener

pasākumiem, kas palielinātu ĒEED ietekmi. Labas prakses apmaiņa, ko stimulē apmaiņas platformas (piem, Saskaņota rīcība), varētu palīdzēt uzlabot atbilstību. Tiek pieņemts, ka, ja tiks izvēlēts šis risinājums, šis darbs turpināsies.

Politiskie risinājumi

Vairākumu ierosināto pasākumu var īstenot ar ieteikuma tiesībām (I variants) un/vai ar mērķtiecīgiem grozījumiem (II variants). Daži pasākumi pārsniedz pašreizējo tiesisko regulējumu, un tiem ir vajadzīga pašreizējās direktīvas būtiska pārskatīšana (III variants).

I variants: Pastiprināta īstenošana un turpmākā vadība

Šis risinājums paredz vairākus priekšlikumus, kā pastiprināt pašreizējā regulējuma īstenošanu bez direktīvas grozījumiem. Tā pamatā ir darbs, ko veic ES, valstu un reģionālajā līmenī, lai aktīvi īstenotu šo direktīvu. Salīdzinājumā ar risinājumu, kas paredz neko negrozīt, šis ir solis tālāk: ierosināts izmantot ieteikuma tiesības un norādījumus, kas var uzlabot tiesību aktu īstenošanu un izpildi un veicināt brīvprātīgus pasākumus, kas dalībvalstīs vēl nav izmantoti.

II variants: Pastiprināta īstenošana, t.sk. mērķtiecīgi grozījumi, lai nostiprinātu pašreizējos noteikumus

Šis risinājums ietver I variantā priekšlikumus, bet pārsniedz tos, un tam ir vajadzīgi pašreizējās ĒEED mērķtiecīgi grozījumi, lai plašāk pievērstos apstākļiem, kas rada problēmas. Tomēr atšķirībā no III variantā šis risinājums ir saskaņā ar pašreizējo ĒEED, proti, paredz labāku gala lietotāju informēšanu un izvērza pienācīgas minimālās energoefektivitātes prasības, kas nav uzskatāma par neoptimālu iejaukšanos ēku nozarē.

III variants: Pastiprināta īstenošana, t.s. ciešāka saskaņošana un augstāki mērķi

Šis politikas risinājums ir visvērienīgākais un pārsniedz pašreizējo ĒEED pieeju, proti, ēku īpašniekiem uzliek pienākumu renovēt tiem piederošās ēkas.

Šo triju risinājumu salīdzinājums noveda pie šādiem secinājumiem:

- I variantā galvenā uzmanību ir pievērsta ilgstošai pašreizējās ĒEED izpildei, vadot dalībvalstis un sniedzot tām atbalstu. Novērtējuma ziņojumā minētās iespējas panākt uzlabojumus un sabiedriskajā apspriešanā izteiktā doma, ka aktīvāk jānovērš šķēršļi ēku energoefektivitātei, nepiepildīsies.
- III variants ietver vērienīgus renovāciju tempa paātrinājuma pasākumus. un ietekme, kas rastos šā risinājuma rezultātā, ir ļoti augsta. Tas ievieš svarīgas pārmaiņas būvniecības nozarē, jo īpaši padarot obligātu tūkstošiem ēku renovāciju. Tomēr šis pasākums izraisa dažas problēmas, piemēram, obligātus ieguldījumus, kuri, iespējams, nav uzskatāmi par finansiāli rentabliem. Tas rada arī praktiskas problēmas (piem., energoefektivitātes aprēķināšanas metožu turpmākā saskaņošana vai energoefektivitātes sertifikāti), un, iespējams, var uzskatīt, ka netiek pilnā mērā ievērots subsidiaritātes princips (piem., pienākums renovēt ēkas, kad mainās to īpašnieks vai nomnieks, finansiālais atbalsts no publiskā sektora līdzekļiem obligātajai ēku termoizolācijas renovācijai vai obligātā celtnieku un iekārtu uzstādītāju apmācība).
- II variants ir vēlams risinājums, jo tas vislabāk saskan ar ĒEED novērtējuma rezultātiem un secinājumiem, un pašreizējo regulējumu. Šis risinājums ievieš ievērojamus ĒEED un vispārējā tiesiskā regulējuma uzlabojumus un vienkāršojumus

un uzlabos ēku energoefektivitāti ar mērķtiecīgu grozījumu palīdzību, tajā pašā laikā pieļaujot augstu elastības līmeni direktīvas īstenošanā valstu mērogā.

- Tas ļauj saglabāt pašreizējo piesardzīgo vērienu, kas ir pamatā ES rīcībai ēku energoefektivitātes jomā, tajā pašā laikā nodrošinot subsidiaritāti, proporcionalitāti un izmaksu lietderību un atstājot dalībvalstīm ievērojamu elastību.
- Tas saglabā direktīvas galvenos mērķus, principus un vispārējo uzbūvi, kura darbojas labi un kuru atbalsta ieinteresētās personas, tostarp arī dalībvalstis.
- Tas ietver tikai mērķtiecīgus grozījumus, ļaujot turpināt pašreizējās direktīvas galveno noteikumu īstenošanu, kuri jau tagad labi darbojas un ir izmaksu ziņā lietderīgi.
- Tajā ir panākts līdzsvars starp norādījumiem un ierobežotu tiesiskā regulējuma pārskatīšanu, lai ieviestu jaunus mērķtiecīgākus noteikumus un jo īpaši risinātu pašreizējās būvniecības problēmas un to saistību ar finansējumu.

Veicot Eiropas mazemisiju mobilitātes stratēģijas īstenošanas turpmākos pasākumus un pamatojoties uz dažu dalībvalstu izcilākajiem piemēriem, vēlamajā risinājumā ir piedāvāts arī pasākums elektromobilitātes attīstības atbalstam un turpmākais ieguldījums ekonomikas dekarbonizācijā.

Novērtētā ietekme ir šāda:

- Ekonomiskā ietekme: neliela pozitīva ietekme uz izaugsmi, ko veicina papildu ieguldījumi energoefektivitātē un enerģijas importa samazinājums, būvniecības un mašīnbūves sekmēšana, kas ir cieši saistītas ar papildu ieguldījumiem, pozitīva ietekme uz izolācijas materiālu un plakana stikla nozari un ieguldījumi ēku renovācijā, kas jo īpaši dod labumu MVU.
- Sociālā ietekme: nodarbinātības ietekme būs līdzīga IKP modelim, lai gan tā būs mazāka mēroga. Telpu mikroklimata uzlabojumi ievērojami samazinās mirstību, saslimstību un veselības aprūpes izmaksas. Mēreni pozitīva ietekme ir gaidāma attiecībā uz enerģētisko nabadzību.
- Ietekme uz vidi: visās dalībvalstīs nedaudz samazināsies siltumnīcefekta gāzu emisijas.

• **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Kopumā izvēlēta politikas risinājuma pasākumi samazinās ĒEED administratīvo slogu par EUR 98,1 miljonu gadā. Izvēlēta risinājuma ietekmes administratīvā sloga aprēķinu var atrast Ietekmes novērtējuma 9. pielikumā.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Šis priekšlikums neietekmē ES budžetu.

5. CITI ELEMENTI

• **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Šis priekšlikums neievieš pārmaiņas dalībvalstu pašreizējās ziņošanas saistībās. Tiesību akta priekšlikums par Enerģētikas savienības pārvaldību nodrošinās, ka tiek ieviesta pārredzama un droša plānošanas, ziņošanas un uzraudzības sistēma, kas pamatojas uz valstu integrētajiem

enerģētikas un klimata plāniem un pilnveidotiem dalībvalstu progresa ziņojumiem, regulāri novērtējot nacionālo plānu īstenošanu attiecībā uz Enerģētikas savienības piecām dimensijām. Tas atvieglos dalībvalstu administratīvo slogu, bet tomēr ļaus Komisijai uzraudzīt dalībvalstu progresu energoefektivitātes mērķu un vispārējā ES mērķa sasniegšanā.

Ar priekšlikumu tiek ieviesti jauni pienākumi saistībā ar ēku dekarbonizāciju, ēku renovāciju, ēku inženiertehniskajām sistēmām, finansiālajiem stimuliem un šķēršļiem tirgus darbībai, un šo pienākumu izpildei tiks sekots līdzi; bez tam ar priekšlikumu tiek vienkāršoti pienākumi attiecībā uz jaunu ēku inspekcijām un ziņojumiem par apkures un gaisa kondicionēšanas sistēmām.

- **Konkrētu priekšlikuma noteikumu sīks skaidrojums**

Priekšlikums par Enerģētikas savienības pārvaldību sagatavots nolūkā samazināt un vienkāršot dalībvalstu ziņošanas un plānošanas pienākumus, kā arī Komisijas uzraudzības pienākumus. Ar pārvaldības priekšlikumu tiks izveidots iteratīvs process dalībvalstu un Komisijas starpā, kura mērķis ir kopīgiem spēkiem sasniegt Enerģētikas savienības mērķus. Pārvaldības priekšlikumā prasītajiem plāniem un ziņojumiem būtu jānodrošina Komisijai iespēja novērtēt un uzraudzīt dalībvalstu progresu direktīvas mērķu sasniegšanā.

Direktīvu groza šādi:

- ēkas inženiertehnisko sistēmu definīcija (2. panta 3. punkts) ir paplašināta un attiecināta arī uz elektroenerģijas ražošanu objektā un elektromobilitātes infrastruktūru objektā;
- EED 4. pants par ēku renovāciju ir pārcelts uz šo direktīvu lielākas konsekvences nodrošināšanai, un tajā tiks ņemti vērā enerģētiskās nabadzības jautājumi, kā arī reglamentēts atbalsts ēku renovācijas viedajam finansējumam un izklāstīts redzējums par ēku dekarbonizāciju laikposmā līdz 2050. gadam, nosakot konkrētus atskaides mērķus 2030. gadam. Ilgtermiņa renovācijas stratēģijas tiks iestrādātas (un pievienotas) nacionālajos enerģētikas un klimata plānos, un dalībvalstīm par stratēģiju attiecībā uz periodu pēc 2020. gada būs līdz 2019. gada 1. janvārim jāpaziņo Komisijai, ievērojot Enerģētikas savienības pārvaldības regulā noteikto procedūru. Stratēģija aptver valsts dzīvojamo un nedzīvojamo ēku fonda renovāciju;
- vienkāršots ir 6. pants par jaunajām ēkām, proti, tajā paredzēts tikai tas noteikums, kas ietekmes novērtējumā atzīts par vislietderīgāko: vispārējais pienākums, ka jaunām ēkām ir jāatbilst minimālajiem energoefektivitātes standartiem. Citi, apgrūtināšāki, noteikumi ir svītroti;
- atjaunināts ir 8 pants, lai tiktu ņemta vērā ēku inženiertehnisko sistēmu pārskatītā definīcija. Ar jaunu punktu ir paredzētas šādas prasības:
 - (a) nodrošināt elektromobilitātes infrastruktūru; jaunām nedzīvojamām ēkām ar vairāk nekā 10 stāvvietām, un nozīmīgi atjaunotām (renovētām) ēkām ar vairāk nekā 10 stāvvietām būs vienam viena no 10 stāvvietām jāaprīko elektromobilitātes vajadzībām. No 2025. gada tas attieksies uz visām nedzīvojamām ēkām, kam ir vairāk par 10 stāvvietām, tostarp ēkām, kur uzlādes punktu uzstādīšana notiek ar publiskā iepirkuma palīdzību. Jaunām dzīvojamām ēkām ar vairāk nekā 10 stāvvietām un nozīmīgi atjaunotām dzīvojamām ēkām būs jāievelk elektrouzlādei nepieciešamie kabeļi. Dalībvalstis varēs izvēlēties no šīs prasības atbrīvot MVU īpašumā un lietošanā

esošas ēkas, kā arī publiskās ēkas, uz ko attiecas Alternatīvo degvielu infrastruktūras direktīva⁷.

- (b) nostiprināt ēkas elektronisko monitoringu, automatizāciju un vadību nolūkā optimizēt inspekcijas; un
 - (c) ieviest "vieduma indikatoru", ar ko mēra, cik lielā mērā ēka ir gatava pielāgoties iedzīvotāju/lietotāju un tīkla vajadzībām un uzlabot savu sniegumu;
- 10. pants ir atjaunināts, proti, tajā ietverti divi jauni noteikumi: par EES izmantošanu, lai novērtētu ietaupījumus, kas gūti, pateicoties renovācijai, kuras finansēšanā saņemts publiskais atbalsts; tos novērtē, salīdzinot EES pirms renovācijas un pēc tās; un noteikums, ka jāpublisko tādu publisko ēku energoefektivitāte, kuru platība pārsniedz noteiktu vērtību.
- 14. un 15. pants par inspekcijām ir vienkāršots, savukārt ar pārskatīto 14. un 15. pantu ir ieviesta efektīvāka pieeja regulārajām inspekcijām, un to var izmantot, lai nodrošinātu, ka tiek uzturēta un/vai uzlabota ēkas energoefektivitāte; un
- I pielikums ir atjaunināts, lai uzlabotu energoefektivitātes noteikšanas (valsts vai reģionālā līmenī) caurskatāmību un konsekvenci, un lai ņemtu vērā iekštelu vides nozīmi.

⁷ OV L 307, 28.10.2014., 1. lpp.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVA**ar ko groza Direktīvu 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,
 ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 194. panta 2. punktu,
 ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,
 pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,
 ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,
 ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,
 saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,
 tā kā:

- (1) Savienība ir apņēmusies ieviest ilgtspējīgu, konkurētspējīgu, drošu un dekarbonizētu energosistēmu. Enerģētikas savienība un Klimata un enerģētikas politikas satvars laikposmam līdz 2030. gadam paredz vērīgas Savienības saistības: vēl vairāk samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas (līdz 2030. gadam vismaz par 40 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni), palielināt patērētās atjaunojamo energoresursu enerģijas īpatsvaru (vismaz līdz 27 %), panākt enerģijas ietaupījumus vismaz 27 % apmērā (turklāt šo mērķrādītāju paredzēts vēl pārskatīt, paturot prātā augstāku Savienības mērķrādītāju 30 % apmērā³) un vairo Eiropas enerģētisko drošību, konkurētspēju un ilgtspēju.
- (2) Šo mērķu sasniegšanas labad energoefektivitātes tiesību akti 2016. gadā tiek pārskatīti, proti: i) tiek pārvērtēts ES 2030. gadam nospraustais energoefektivitātes mērķrādītājs atbilstīgi Eiropadomes 2014. gadā paustajam aicinājumam; ii) tiek pārskatīti Energoefektivitātes direktīvas un Ēku energoefektivitātes direktīvas būtiskākie panti; iii) tiek nostiprināta finansēšanai labvēlīga vide, t.sk. Eiropas strukturālie un investīciju fondi (ESI fondi) un Eiropas Stratēģisko investīciju fonds (ESIF), kā rezultātā uzlabosies tirgus finansiālie nosacījumi investīcijām energoefektivitātē.
- (3) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2010/31/ES⁴ 19. pantā ir noteikts, ka Komisijai tā ne vēlāk kā līdz 2017. gada 1. janvārim ir jāizvērtē, ņemot vērā piemērošanas laikā gūto pieredzi un sekmes, un vajadzības gadījumā jāsagatavo priekšlikumi.

¹ OV C , , lpp.

² OV C , , lpp.

³ EUCO 169/14, CO EUR 13, CONCL 5, Briselē, 2014. gada 24. oktobrī.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes 2010. gada 19. maija Direktīva 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti (OV L 153, 18.6.2010., 13. lpp.).

- (4) Lai sagatavotos šai izvērtēšanai, Komisija īstenoja vairākus pasākumus, lai ievāktu faktus par Direktīvas 2010/31/ES īstenošanu dalībvalstīs, un koncentrējās uz to, kas darbojas labi un kas vēl jāuzlabo.
- (5) Novērtējuma iznākums un ietekmes novērtējums liek secināt, ka daži Direktīvas 2010/31/ES noteikumi būtu jānostiprina un daži aspekti jāvienkāršo, tālab ir vajadzīgi vairāki grozījumi.
- (6) Savienība ir apņēmusies līdz 2050. gadam izveidot ilgtspējīgu, konkurētspējīgu, drošu un dekarbonizētu energosistēmu⁵. Tālab dalībvalstīm un investoriem ir vajadzīgi pieturas punkti, kas ļaus panākt ēku dekarbonizāciju līdz 2050. gadam. Lai nodrošinātu, ka līdz 2050. gadam ēku fonds ir dekarbonizēts, dalībvalstīm vajadzētu apzināt tos starpposma pasākumus, kas vajadzīgi vidēja termiņa (līdz 2030. gadam) un ilgtermiņa (līdz 2050. gadam) mērķu sasniegšanai.
- (7) Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2012/27/ES⁶ noteikumi par ilgtermiņa renovācijas stratēģijām būtu jāpārceļ uz Direktīvu 2010/31/ES, kur tie iedarbotos labāk.
- (8) Tāpat vajadzētu saskaņot Digitālā vienotā tirgus un Enerģētikas savienības programmas, lai tās kalpotu kopīgiem mērķiem. Energosistēmas digitalizācijas iespaidā enerģētikas nozare piedzīvo straujas pārmaiņas — sākot ar atjaunojamo energoresursu integrāciju un beidzot ar viedtīkliem un viedajām tehnoloģijām piemērotām ēkām. Ēku sektora digitalizācijai būtu vajadzīgi specifiski stimuli, lai veicinātu viedajām tehnoloģijām piemērotu sistēmu un digitālu risinājumu izmantošanu radītājā vidē.
- (9) Lai šo direktīvu pielāgotu tehnikas progresam, Komisijai būtu jādeleģē pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 290. pantu nolūkā regulu papildināt, proti, definēt "vieduma indikatoru" un paredzēt tā izmantošanu. Lai izmērītu ēkas piemērotību IKT un elektronisko sistēmu izmantošanai nolūkā optimizēt ekspluatāciju un mijiedarboties ar tīklu, vajadzētu izmantot vieduma rādītāju. Vieduma indikators ļaus ēku īpašniekiem un lietotājiem gūt labāku izpratni par to, kāda ir ēku automatizācijas un ēku inženiertehnisko sistēmu elektroniskā monitoringa patiesā vērtība, bet ēkas lietotājiem — pārliecību par reālo ekonomiju, ko nodrošina šāda uzlabota funkcionalitāte.
- (10) Arī inovācija un jaunas tehnoloģijas ir faktori, kuru iespaidā ēku sektors var sekmēt vispārēju ekonomikas dekarbonizāciju. Piemēram, ēkas var būt faktors, kas stimulē elektrotransportlīdzekļu viedajai uzlādei nepieciešamās infrastruktūras izbūvi, kā arī dod iespēju dalībvalstīm, ja tās to vēlas, izmantot automobiļu akumulatorus kā elektroenerģijas avotu. Tālab būtu jāpaplašina ēkas inženiertehniskās sistēmas definīcija.
- (11) Ietekmes novērtējuma apzinātas divas kopas esošo noteikumu, kuru mērķi varētu sasniegt efektīvāk nekā tagad. Pirmkārt, par nevajadzīgu apgrūtinājumu ir kļuvis pienākums pirms būvniecības sagatavot alternatīvo augstefektīvo sistēmu pamatojumu. Otrkārt, konstatēts, ka ar noteikumiem par apkures sistēmu un gaisa kondicionēšanas sistēmu inspicēšanu nav iespējams pienācīgi un efektīvi nodrošināt šo inženiertehnisko sistēmu sniegumu gan ekspluatācijas sākumā, gan tās gaitā. Pašlaik

⁵ Paziņojums "Enerģētikas ceļvedis 2050" (COM(2011) 885 *final*).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīva 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvas 2004/8/EK un 2006/32/EK (OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.).

nepietiekama vērība tiek pievērsta pat lētiem tehniskiem risinājumiem, kas atmaksājas ļoti īsā laikā, piemēram, apkures sistēmas hidrauliskajai balansēšanai un termostātisko vārstu uzstādīšanai/nomainīai. Noteikumi par inspicēšanu ir grozīti, lai nodrošinātu, ka inspekcijas dod labākus rezultātus.

- (12) Noskaidrojies, ka jo sevišķi lielās būvēs inspicēšanas vietā ir lietderīgāk izmantot ēkas automatizāciju un ēkas inženiertehnisko sistēmu elektronisku monitoringu. Šādu iekārtu uzstādīšana būtu uzskatāma par pašu izmaksefektīvāko alternatīvu inspekcijām prāvās nedzīvojamās ēkās un daudzdzīvokļu ēkās, kas ir pietiekami lielas, lai iekārtu izmantošana atmaksātos mazāk nekā trijos gados. Tāpēc ir svītrotā patlaban paredzētā iespēja izvēlēties alternatīvus pasākumus. Kas attiecas uz neliela mēroga iekārtām, uzstādītāju sniegta sistēmas sniegumu apliecinošā dokumentācija un šīs informācijas reģistrēšana energoefektivitātes sertifikātu datubāzēs palīdzēs verificēt atbilstību visām minimālajām prasībām, kas izvirzītas ēkas inženiertehniskajām sistēmām, un palielinās energoefektivitātes sertifikātu nozīmi. Bez tam saglabāsies iespēja sniegt tiešus ieteikumus par energoefektivitātes uzlabošanu esošo regulāro drošības inspekciju un iepļānoto apkopju gaitā.
- (13) Lai nodrošinātu, ka ar energoefektivitāti saistītie finansiālie pasākumi ēku renovācijā (atjaunošanā) tiek izmantoti pēc iespējas lietderīgāk, tos vajadzētu sasaistīt ar renovācijas pamatīguma pakāpi, ko savukārt vajadzētu novērtēt, salīdzinot pirms renovācijas un pēc renovācijas izdotos energoefektivitātes sertifikātus (EES).
- (14) Finansējumam piekļūt ir vieglāk, ja ir pieejama kvalitatīva informācija. Tas nozīmē, ka vajadzētu paredzēt, ka jādara zināms to publisko ēku faktiskais energopatēriņš, kuru kopējā lietderīgā platība pārsniedz 250 m².
- (15) Pašreizējās neatkarīgās energoefektivitātes sertifikātu (EES) kontroles sistēmas vajadzētu nostiprināt, lai nodrošinātu, ka sertifikāti ir kvalitatīvi, izmantojami atbilstības pārbaudei un statistikas sagatavošanai par reģionālo/nacionālo ēku fondu. Ir vajadzīgi kvalitatīvi dati par ēku fondu, un tos daļēji varētu iegūt no EES reģistriem un datubāzēm, ko pašlaik izstrādā un uztur teju visas dalībvalstis.
- (16) Lai sasniegtu ēku energoefektivitātes politikas mērķus, būtu jāuzlabo EES caurskatāmība, proti, jānodrošina, ka ir noteikti un tiek konsekvēti piemēroti visi aprēķiniem vajadzīgie parametri — gan attiecībā uz sertifikāciju, gan minimālajām energoefektivitātes prasībām. Dalībvalstīm vajadzētu ieviest pienācīgus pasākumus, lai nodrošinātu, piemēram, ka uzstādīto, nomainīto vai modernizēto ēkas inženiertehnisko sistēmu sniegums tiek dokumentēts tā, lai šos datus varētu izmantot ēku sertificēšanā un atbilstības pārbaudīšanā.
- (17) Komisijas 2016. gada 29. jūlija Ieteikumā (ES) 2016/1318 par gandrīz nulles enerģijas ēkām izklāstīts, kā direktīvas īstenošana varētu vienlaikus nodrošināt ēku fonda pārveidi un pāreju uz ilgtspējīgāku energoapgādi, kas piedevām palīdzētu realizēt arī Siltumapgādes un dzesēšanas stratēģiju⁷. Lai nodrošinātu pienācīgu īstenošanu, ēku energoefektivitātes aprēķina pamatnoteikumus vajadzētu atjaunināt, izmantojot arī darbu, ko paveikusi Eiropas Standartizācijas komiteja (CEN) saskaņā ar Eiropas Komisijas uzdevumu M/480.
- (18) Šīs direktīvas noteikumiem nevajadzētu liegt dalībvalstīm iespēju noteikt stingrākas energoefektivitātes prasības ēkām vai ēku elementiem, ciktāl šādi pasākumi ir saderīgi ar Savienības tiesību aktiem. Tas nav pretrunā ne šīs direktīvas, ne Direktīvas

⁷

COM(2016) 51 *final*.

2012/27/EK mērķiem, ja šīs prasības zināmos apstākļos var ierobežot tādu ražojumu uzstādīšanu vai izmantošanu, uz ko attiecas citi piemērojamie Savienības saskaņošanas tiesību akti, ar nosacījumu, ka šīm prasībām nevajadzētu radīt nepamatotus šķēršļus tirgū.

- (19) Šīs direktīvas mērķus, proti, samazināt vajadzību pēc enerģijas, kas vajadzīga, lai apmierinātu energo pieprasījumu ēku tipiskas izmantošanas apstākļos, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķas dalībvalstis vienas pašas. Šīs direktīvas mērķu sasniegšanu var daudz pārliecinošāk panākt, rīkojoties Savienības līmenī, jo tas garantē saskanību, kopīgi izvirzītus mērķus, izpratni un politisko gribu. Tāpēc Savienība pieņem pasākumus saskaņā ar subsidiaritātes principu, kas paredzēts Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā direktīvā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai.
- (20) Saskaņā ar Dalībvalstu un Komisijas 2011. gada 28. septembra kopīgo politisko deklarāciju par skaidrojošiem dokumentiem⁸ dalībvalstis ir apņēmušās, paziņojot savus transponēšanas pasākumus, pamatotos gadījumos pievienot vienu vai vairākus dokumentus, kuros paskaidrota saikne starp direktīvas sastāvdaļām un atbilstīgajām daļām valsts pieņemtos transponēšanas instrumentos. Attiecībā uz šo direktīvu likumdevējs šādu dokumentu nosūtīšanu uzskata par pamatotu.
- (21) Tāpēc attiecīgi būtu jāgroza Direktīva 2010/31/ES,
- IR PIENĒMUŠI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Direktīvu 2010/31/ES groza šādi:

- 1) direktīvas 2. panta 3. punktu aizstāj ar šādu:
- "3. "ēkas inženiertehniskā sistēma" ir tehnisks aprīkojums, kas nodrošina ēkas vai ēkas daļas telpas apkuri, telpas dzesēšanu, ventilāciju, karstā ūdens apgādi, iebūvēto apgaismojumu, ēkas automatizāciju un vadību, elektroenerģijas ražošanu objektā un elektromobilitātes infrastruktūru objektā, vai šādu sistēmu kombinācija, ieskaitot tās, kurās izmanto atjaunojamo energoresursu enerģiju;"
- 2) pēc direktīvas 2. panta iekļauj 2.a pantu "Ilgttermiņa renovācijas stratēģija", kas iesniedzama saskaņā ar Regulā (ES) **XX/20XX** (Enerģētikas savienības pārvaldība) paredzētajiem integrētajiem nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem:
- a) panta 1. punkts ir Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti⁹ 4. pants, izņemot tā pēdējo daļu;
- b) pantā iekļauj šādu 2. un 3. punktu:
- "2. Savā 1. punktā minētajā ilgtermiņa renovācijas stratēģijā dalībvalstis iekļauj ceļvedi, kurā norādīti skaidri pieturpunkti un pasākumi, ar kuriem sasniegt 2050. gadam izvirzīto ilgtermiņa mērķi — valsts ēku fonda dekarbonizāciju —, un nosprausti konkrēti pieturpunkti 2030. gadam.
- Bez tam ilgtermiņa renovācijas stratēģija sekmē enerģētiskās nabadzības mazināšanu.

⁸ OV C 369, 17.12.2011., 14. lpp.

⁹ OV L 315, 14.11.2012., 13. lpp.

3. Lai palīdzētu pieņemt lēmumus par ieguldījumiem, kā minēts 1. punkta d) apakšpunktā, dalībvalstis ievieš mehānismus, kā:

- a) grupēt projektus, lai investoriem atvieglotu 1. punkta b) un c) apakšpunktā minētās renovācijas (atjaunošanas) finansēšanu,
- b) novērst ar energoefektivitātes darbībām saistītu risku, kas rodas investoriem un privātajam sektoram, un
- c) izmantot publisko finansējumu, lai tādējādi piesaistītu papildu investīcijas no privātā sektora vai novērstu konkrētas tirgus nepilnības.”;

3) direktīvas 6. pantu groza šādi:

- (a) panta 1. punkta otro daļu svītrot;
- (b) panta 2. un 3. punktu svītrot;

4) direktīvas 7. panta piekto daļu svītrot;

5) direktīvas 8. pantu groza šādi:

- (a) panta 1. punkta trešo daļu svītrot;
- (b) panta 2. punktu aizstāj ar šādu:

"2. Dalībvalstis nodrošina, ka visās jaunās nedzīvojamās ēkās un visās nozīmīgi atjaunotās (renovētās) nedzīvojamās ēkās, kam ir vairāk par 10 stāvvietām, vismaz viena no katrām desmit ir aprīkota ar tādu uzlādes punktu Direktīvas 2014/94/ES par alternatīvo degvielu infrastruktūras ieviešanu¹⁰ nozīmē, kas spēj uzsākt un pārtraukt uzlādi, reaģējot uz cenas signāliem. Šo prasību visām nedzīvojamām ēkām, kam ir vairāk par 10 stāvvietām, piemēro no 2025. gada 1. janvāra.

Dalībvalstis var nolemt iepriekšējā daļā minētās prasības nenoteikt vai nepiemērot ēkām, kas ir mazo un vidējo uzņēmumu — saskaņā ar definīciju Komisijas 2003. gada 6. maija Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma I sadaļā — īpašumā un lietošanā.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka jaunuzceltās dzīvojamās ēkās un nozīmīgi atjaunotās (renovētās) dzīvojamās ēkās, kam ir vairāk par 10 stāvvietām, tiek ievilkti kabeli, lai būtu iespējams katru stāvvietu aprīkot ar elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktu.

4. Dalībvalstis var nolemt 2. un 3. punktā minētās prasības nenoteikt vai nepiemērot publiskām ēkām, uz kurām jau attiecas Direktīva 2014/94/ES.”;

(c) pantā pievieno šādu 5. un 6. punktu:

"5. Dalībvalstis nodrošina, ka tad, kad tiek uzstādīta, nomainīta vai modernizēta ēkas inženiertehniskā sistēma, tiek novērtēta un dokumentēta visas mainītās sistēmas kopējā energoefektivitāte un dokumentācija tiek nodota ēkas īpašniekam, lai tā būtu pieejama, kad tiek verificēta atbilstība saskaņā ar 1. punktu noteiktajām minimālajām prasībām un kad tiek izdoti energoefektivitātes sertifikāti. Dalībvalstis nodrošina, ka šī informācija tiek

¹⁰ OV L 307, 28.10.2014., 1. lpp.

iekļauta 18. panta 3. punktā minētajā valsts energoefektivitātes sertifikātu datubāzē.

6. Komisija saskaņā ar 23. pantu ir pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem šo direktīvu papildina ar "vieduma indikatora" definīciju un ar nosacījumiem, ar kādiem "vieduma indikatoru" norāda kā iespējamiem jauniem īrniekiem vai pircējiem domātu papildu informāciju.

Vieduma indikators aptver pielāgojamību, uzlabotu funkcionalitāti un iespējas, ko dod starpsavienotāku un iebūvētu intelektisko ierīču integrēšana tradicionālajās ēkas inženiertehniskajās sistēmās. Tas uzlabo ēkas lietotāju un pašas ēkas spēju reaģēt uz komforta vajadzībām vai ekspluatācijas prasībām, iesaistīties pieprasījumu reakcijā un sekmēt ēkai pievienoto energosistēmu un centralizētās infrastruktūras optimālu, netraucētu un drošu ekspluatāciju.";

6) direktīvas 10. pantu groza šādi:

(a) panta 6. punktu aizstāj ar šādu:

"6. Dalībvalstis savus finansiālos pasākumus, kas domāti energoefektivitātes uzlabošanai ēku atjaunošanas (renovācijas) gaitā, sasaista ar šādas renovācijas dēļ panāktajiem enerģijas ietaupījumiem. Šādu ietaupījumu apmēru nosaka, salīdzinot pirms un pēc atjaunošanas (renovācijas) izdotos energoefektivitātes sertifikātus.";

(b) pantā iekļauj šādu 6.a un 6.b punktu:

"6.a Ja dalībvalstis izveido EES reģistrēšanas datubāzi, datubāze nodrošina iespēju sekot līdzi aptverto ēku — neatkarīgi no to lieluma un kategorijas — faktiskajam energopatēriņam. Datubāze satur datus par tādu plaši apmeklētu publisko ēku energopatēriņu, kuru lietderīgā platība pārsniedz 250 m², un šie dati tiek regulāri atjaunināti.

6.b Agregētus un anonimizētus datus, kas atbilst ES datu aizsardzības prasībām, pēc pieprasījuma dara pieejamus vismaz publiskajām iestādēm statistikas un pētniecības vajadzībām.

7) direktīvas 14. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Dalībvalstis nosaka pasākumus, kas vajadzīgi, lai ieviestu ēkas apkures sistēmu pieejamo daļu — piemēram, siltumģeneratora, vadības sistēmas un cirkulācijas sūkņa(-u) — regulāru inspicēšanu nedzīvojamās ēkās, kuru kopējais primārās enerģijas patēriņš pārsniedz 250 MWh, un dzīvojamās ēkās ar centralizētu inženiertehnisko sistēmu, kuras kumulētā lietderīgā nominālā jauda pārsniedz 100 kW. Minētās inspicēšanas gaitā novērtē apkures katla efektivitāti un tā lielumu salīdzinājumā ar ēkas apkures vajadzībām. Apkures katla lielums nav jānovērtē atkārtoti, kamēr vien netiek mainīta apkures sistēma vai nemainās ēkas apkures vajadzības.";

b) panta 2., 3., 4. un 5. punktu svītro un aizstāj ar šādu:

"2. Kā alternatīvu 1. punktam dalībvalstis var noteikt prasības, ar kurām nodrošina, ka nedzīvojamās ēkas, kuru kopējais primārās enerģijas patēriņš pārsniedz 250 MWh gadā, ir aprīkotas ar ēkas automatizācijas un vadības sistēmām. Šādas sistēmas spēj:

- a) pastāvīgi monitorēt, analizēt un koriģēt enerģijas izmantošanu;
- b) salīdzinoši novērtēt ēkas energoefektivitāti, detektēt ēkas inženiertehnisko sistēmu efektivitātes zudumus, informēt par ēku atbildīgo personu vai ēkas inženiertehnisko sistēmu apsaimniekotāju par energoefektivitātes uzlabošanas iespējām;
- c) pieļaut komunikāciju ar pieslēgtajām ēkas inženiertehniskajām sistēmām un citām ierīcēm ēkas iekšienē un būt sadarbīgas ar ēkas inženiertehniskajām sistēmām neatkarīgi no autortehnoloģiju, ierīču un ražotāju dažādības.

3. Kā alternatīvu 1. punktam dalībvalstis var noteikt prasības, ar ko nodrošina, ka dzīvojamās ēkas ar centralizētām inženiertehniskajām sistēmām, kuru kumulētā lietderīgā nominālā jauda pārsniedz 100 kW, ir aprīkotas ar:

- a) nepārtrauktu elektronisku monitoringa funkciju, kas mēra sistēmu efektivitāti un informē ēkas īpašniekus vai apsaimniekotājus, ja šī efektivitāte ir ievērojami mazinājusies un vajadzīga sistēmas apkope, un
- b) efektīvas vadības funkcijām, kas nodrošina enerģijas optimālu ražošanu, sadali un izmantošanu.”;

8) direktīvas 15. pantu groza šādi:

a) panta 1. punktu aizstāj ar šādu:

"1. Dalībvalstis nosaka pasākumus, kas vajadzīgi, lai ieviestu gaisa kondicionēšanas sistēmu pieejamo daļu regulāru inspicēšanu nedzīvojamās ēkās, kuru kopējais primārās enerģijas patēriņš pārsniedz 250 MWh, un dzīvojamās ēkās ar centralizētu inženiertehnisko sistēmu, kuras kumulētā lietderīgā nominālā jauda pārsniedz 100 kW. Minētās inspicēšanas gaitā novērtē gaisa kondicionēšanas efektivitāti un lielumu salīdzinājumā ar ēkas dzesēšanas vajadzībām. Lielums nav jānovērtē atkārtoti, kamēr vien netiek mainīta gaisa kondicionēšanas sistēma vai nemainās ēkas dzesēšanas vajadzības.”;

b) panta 2., 3., 4. un 5. punktu svītro un aizstāj ar šādu:

"2. Kā alternatīvu 1. punktam dalībvalstis var noteikt prasības, ar kurām nodrošina, ka nedzīvojamās ēkas, kuru kopējais primārās enerģijas patēriņš pārsniedz 250 MWh gadā, ir aprīkotas ar ēkas automatizācijas un vadības sistēmām. Šādas sistēmas spēj:

- (a) pastāvīgi monitorēt, analizēt un koriģēt enerģijas izmantošanu;
- (b) salīdzinoši novērtēt ēkas energoefektivitāti, detektēt ēkas inženiertehnisko sistēmu efektivitātes zudumus, informēt par ēku atbildīgo personu vai ēkas inženiertehnisko sistēmu apsaimniekotāju par energoefektivitātes uzlabošanas iespējām;
- (c) pieļaut komunikāciju ar pieslēgtajām ēkas inženiertehniskajām sistēmām un citām ierīcēm ēkas iekšienē un būt sadarbīgas ar ēkas inženiertehniskajām sistēmām neatkarīgi no autortehnoloģiju, ierīču un ražotāju dažādības.

3. Kā alternatīvu 1. punktam dalībvalstis var noteikt prasības, ar ko nodrošina, ka dzīvojamās ēkas ar centralizētām inženiertehniskajām sistēmām, kuru kumulētā lietderīgā nominālā jauda pārsniedz 100 kW, ir aprīkotas ar:

- (a) nepārtrauktu elektronisku monitoringa funkciju, kas mēra sistēmu efektivitāti un informē ēkas īpašniekus vai apsaimniekotājus, ja šī efektivitāte ir ievērojami mazinājusies un vajadzīga sistēmas apkope, un
- (b) efektīvas vadības funkcijām, kas nodrošina enerģijas optimālu ražošanu, sadali un izmantošanu.”;

9) direktīvas 19. pantā gadskaitli “2017.” aizstāj ar “2028.”;

10) direktīvas 20. panta 2. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Dalībvalstis jo īpaši sniedz informāciju ēku īpašniekiem vai īrniekiem par energoefektivitātes sertifikātiem, to nolūku un mērķiem, par izmaksefektīviem veidiem, kā uzlabot attiecīgo ēku energoefektivitāti un, vajadzības gadījumā, par finanšu instrumentiem, kas pieejami attiecīgās ēkas energoefektivitātes uzlabošanai.”;

11) direktīvas 23. pantu aizstāj ar šādu:

“23. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt 5., 8. un 22. pantā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.

2. Komisija ir pilnvarota pieņemt 5., 8. un 22. pantā minētos deleģētos aktus uz nenoteiktu laiku no *[spēkā stāšanās datums...]*.

3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 5., 8. un 22. pantā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai arī vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar ekspertiem, kurus katra dalībvalsts iecēlusi saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹¹.

5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.

6. Saskaņā ar 5., 8. un 22. pantu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus, vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.”;

12) direktīvas 24. un 25. pantu svītro;

13) pielikumus groza saskaņā ar šīs direktīvas pielikumu.

¹¹ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

2. pants

Direktīvas 2012/27/ES par energoefektivitāti¹² 4. panta noteikumus svītro, izņemot tā pēdējo daļu.

3. pants

1. Dalībvalstīs stājas spēkā normatīvie un administratīvie akti, kas vajadzīgi, lai vēlākais līdz **XXXX [ievietot datumu, kas apritēs 12 mēnešus pēc stāšanās spēkā]** izpildītu šīs direktīvas prasības. Dalībvalstis tūlīt dara Komisijai zināmu minēto noteikumu tekstu.

Kad dalībvalstis pieņem minētos noteikumus, tajos ietver atsauci uz šo direktīvu vai šādu atsauci pievieno to oficiālai publikācijai. Dalībvalstis nosaka, kā izdarāma šāda atsauce.

2. Dalībvalstis dara Komisijai zināmus to tiesību aktu galvenos noteikumus, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī direktīva.

4. pants

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

5. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā —
priekšsēdētājs*

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*

¹² OV L 315, 14.11.2012., 13. lpp.